

Justitieombudsmannen
Lars Lindström

Inspektion vid Södertörns tingsrätt den 14–16 december 2015

Inledning

Den 14–16 december 2015 genomförde justitieombudsmannen Lars Lindström tillsammans med byråchefen Carina Sjögren och föredragandena Erika Bergman, Lena Lindbäck, Ida Olsson, Cecilia Melander (närvarande den 14–15 december) och Helen Lidö (närvarande den 15 december) en inspektion vid Södertörns tingsrätt.

Inledande samtal

Inspektionen inleddes måndagen den 14 december 2015 med att JO och hans medarbetare togs emot av lagmannen Petra Lundh, chefsrådmännen Erica Hemtke, Katarina Grén och Marie-Louise Ollén, rådmannen Britt Björneke samt administrativa direktören Marcus Isgren. De lämnade en redogörelse för förhållandena vid tingsrätten och uppgav i huvudsak följande:

Tingsrätten har cirka 230 anställda. Sedan den 12 januari 2015 har tingsrätten en ny organisation. Det finns sex dömande avdelningar som är organiserade på i princip samma sätt. En dömande avdelning består av en chefsrådmann, fem rådmän, en handläggarchef, två fiskaler, nio notarier och tio handläggare. Avdelning 4, som även handlägger tingsrättens konkursärenden, har några fler notarier och handläggare. Tingsrätten har 19 förhandlingssalar, sju förberedelserum och ett familjerum. Sedan oktober 2014 har tingsrätten permanent säkerhetskontroll.

De senaste åren har det kommit in cirka 12 500 mål (brottmål och tvistemål, exklusive gemensamma ansökningar om äktenskapsskillnad) per år. Över hälften av de inkomna målen har varit brottmål. Prognosen för antalet inkomna mål 2015 är cirka 12 000. Södertörns tingsrätt har flest antal inkomna mål per år av alla tingsrätter i Sverige. Handläggningstiderna för brottmål och tvistemål ligger under regeringens verksamhetsmål.

Vid tingsrätten lottas ungdomsmålen, dvs. brottmål där den tilltalade är mellan 15 och 21 år, på alla dömande avdelningar. Samtliga ordinarie domare och nämndemän är utsedda att handlägga sådana mål. Detta är nödvändigt eftersom tingsrätten har ett så stort antal ungdomsmål. Sedan 2012 har andelen

ungdomsmål utgjort 16 procent av det totala antalet inkomna brottmål, vilket motsvarar drygt 1 100 ungdomsmål per år. Tingsnotarier handlägger inte ungdomsmål och tingsfiskaler får handlägga ungdomsmål efter särskild prövning. På varje avdelning finns det en ungdomsdomare som ska agera som stöd och kunskapskälla åt kollegorna. Ungdomsdomarna och en handläggare från varje avdelning ingår i tingsrättens referensgrupp för specialisering i ungdomsmål. Referensgruppen har bl.a. tagit fram arbetsmaterial i form av två promemorior om gemensamma rutiner i ungdomsmål. Tingsrätten arbetar målmedvetet och ambitiöst för att upprätthålla en hög kompetens på området hos samtliga domare. Särskilda utbildningstillfällen rörande ungdomsmål har hållits på tingsrätten med såväl domare som med nämndemän.

Familjemålen lottas på samtliga avdelningar och på varje avdelning är en rådman utsedd till familjedomare. Familjedomaren har bl.a. ett drivningsansvar och ska kontinuerligt följa upp beredningen av familjemålen. Vid tingsrätten finns möjlighet att handlägga familjemål enligt metoden Konflikt och Försoning. Förutom parterna och eventuella ombud kallas även en familjerättssekreterare till den muntliga förberedelsen. Förhandlingen hålls i tingsrättens särskilt inredda familjerum. Majoriteten av målen som har handlagts enligt den här metoden har haft ett positivt utfall.

JO hade före inspektionen fått del av bl.a. arbetsordning för tingsrätten och för avdelningarna 5 och 6, verksamhetsplan, promemoria om handläggning av dispositiva tvistemål och statistikuppgifter.

Inspektionens omfattning

Inspektionen var särskilt inriktad på mål och ärenden från tingsrättens avdelningar 5 och 6. Vid granskningen kontrollerades de 40 äldsta pågående brottmålen, de 40 äldsta pågående tvistemålen, de 40 äldsta pågående ärendena, de 40 senast avgjorda brottmålen, de 40 senast avgjorda tvistemålen och de 40 senast avgjorda ärendena från respektive avdelning. Vidare kontrollerades de 25 senast avgjorda brottmålen, tvistemålen och ärendena från respektive avdelning som hade avgjorts av notarier samt ansökan och beslut i administrativa ärenden där part gett in en ansökan enligt lagen (2009:1058) om förtursförklaring i domstol.

JO granskade även vissa av tingsrättens ärenden om hemliga tvångsmedel under perioden januari 2014–november 2015. Tingsrättens dom- och beslutsböcker och motsvarande sammanställningar för perioden 1 juli 2014–30 november 2015 granskades stickprovsvis.

Under inspektionen erhöles muntliga upplysningar rörande handläggningen av vissa mål och ärenden. De uppgifter som framkom redovisas inte i detalj i protokollet men har givetvis beaktats vid ställningstagandena.

Avslutande sammanträde

Vid ett avslutande sammanträde onsdagen den 16 december 2015 hölls en översiktlig genomgång med personal från tingsrättens avdelningar 5 och 6 då de iakttagelser som hade gjorts vid granskningen redovisades.

lakttagelser och bedömningar

Tingsrättens arbetsordning

Särskilt om fördelningen av s.k. ungdomsmål

Enligt 25 § första stycket lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL, ska, om det inte möter hinder, mål i tingsrätt och hovrätt mot den som inte har fyllt 21 år handläggas av lagfarna domare som särskilt har utsetts av domstolen att handlägga sådana mål. Detsamma ska gälla i fråga om nämndemän som anlitas för tjänstgöring i sådana mål. I mål som rör brott på vilket endast böter kan följa får, enligt andra stycket, andra domare och nämndemän anlitas. I tingsrättens arbetsordning, punkt 8.5, föreskrivs att samtliga ordinarie domare är utsedda att handlägga mål och ärenden om brott där den misstänkte inte har fyllt 21 år samt att samtliga nämndemän är utsedda att delta vid avgörande av ungdomsmål.

JO Lars Lindström: Jag beslutar att ta upp tingsrättens fördelning av ungdomsmål till utredning i ett särskilt ärende, dnr 282-2016.

Fördelningen av mål mellan domare

I tingsrättens arbetsordning föreskrivs att mål och ärenden fördelas mellan avdelningarna genom lottning samt att chefsrådmannen beslutar om fördelningen av mål och ärenden inom avdelningen. Av varje avdelnings arbetsordning ska det framgå hur fördelning av mål och ärenden ska ske. Fördelningen ska enligt arbetsordningen vara baserad på i förväg fastställda objektiva kriterier som är ägnade att medföra en rimlig arbetsfördelning och ett effektivt utnyttjande av såväl domstolens resurser som domarnas särskilda kunskaper. Under inspektionen granskade JO arbetsordningarna för avdelningarna 5 och 6.

I båda avdelningarnas arbetsordningar föreskrivs att de dispositiva tvistemålen (utom FT-målen) lottas på domare när de kommer in till avdelningen och avgiften är betald.

Beträffande familjemålen föreskrivs i båda arbetsordningarna att en av avdelningens domare är ansvarig för målen när de kommer in fram till dess att målen knyts till en annan av avdelningens domare. Denna ”knytning” sker på avdelning 5 när tingsrätten har hållit ett sammanträde för muntlig förberedelse, då den domare som varit ordförande vid sammanträdet tar över målet och det s.k. § 15-ansvaret (dvs. ansvaret enligt 15 § förordningen [1996:381] med tingsrättsinstruktion, TI) för det. Samma system gäller för ärenden om verkställighet enligt 21 kap. föräldrabalken, FB. I arbetsordningen för avdelning

6 föreskrivs att familjemålen lottas på en bestämd domare vid beslut om att kalla till muntlig förberedelse.

I båda avdelningarnas arbetsordningar finns regler om vem som ansvarar för FT-målen.

Såvitt avser brottmål finns regler om lottning av mål på domare i anslutning till att förhandling ska hållas.

JO Lars Lindström: Av avdelningarnas arbetsordningar måste tydligt framgå hur ansvaret enligt 15 § TI är fördelat. Jag har inga erinringar mot hur den frågan regleras i arbetsordningarna. Den ur ett opartiskhetsperspektiv känsligaste frågan är att utse den domare som ska avgöra målet. Det är viktigt att arbetsordningarna är tillräckligt konkreta i det hänseendet så att det klart framgår att fördelningen, som föreskrivs i tingsrättens arbetsordning, verkligen styrs av i förväg fastställda objektiva kriterier. Här finns det utrymme för förbättringar i arbetsordningarna för avdelningarna 5 och 6. Som exempel kan nämnas:

- hur bestäms vilken domare som ska avgöra ett familjemål som inte ska sättas ut till sammanträde för muntlig förberedelse?
- hur bestäms vilken domare som ska avgöra ett brottmål som inte ska sättas ut till huvudförhandling?
- hur bestäms vilken domare som ska avgöra ett FT-mål?
- hur bestäms vilken domare som ska avgöra ett domstolsärende?

Enligt min mening bör arbetsordningarna ses över med sikte på att åstadkomma en heltäckande reglering inte bara av ansvaret enligt 15 § TI under målens beredning utan också av den slutliga fördelningen av mål och ärenden till den domare som ska delta i avgörandet. Jag har tidigare uttalat mig om dessa frågor, se t.ex. JO 2013/14 s. 322, dnr 682-2012.

Brottmål

Utfärdande av stämning i brottmål

Under inspektionen uppmärksammades att det i vissa brottmål tog lång tid från det att en ansökan om stämning kom in till tingsrätten till dess att stämning utfärdades.

Dröjsmål med utfärdande av stämning uppmärksammades i bl.a. mål B 6313-13 där stämningsansökan kom in den 21 september 2015 och stämning med kallelse till huvudförhandling utfärdades den 22 oktober 2015, mål B 1879-14 där stämningsansökan kom in den 12 september 2014 och stämning med kallelse till huvudförhandling utfärdades den 20 oktober 2014, mål B 6798-14 där stämningsansökan kom in den 14 september 2015 och stämning med kallelse till huvudförhandling utfärdades den 5 november 2015, mål B 14528-14 där stämningsansökan kom in den 22 oktober 2014 och stämning utfärdades den 21 november 2014, mål B 3791-15 där stämningsansökan kom in den 8 april

2015 och stämning med kallelse till huvudförhandling utfärdades den 25 augusti 2015 samt i mål B 6649-15 där stämningsansökan kom in den 15 maj 2015 och stämning med kallelse till huvudförhandling utfärdades den 14 juni 2015.

JO Lars Lindström: När en stämningsansökan kommer in till rätten, ska rätten enligt 45 kap. 8 § rättegångsbalken, RB, ta ställning till om ansökan ska avvisas. Det bör ske snarast och bör i allmänhet göras i anslutning till att stämningsansökan kommer in till rätten. Om ansökan inte avvisas, ska rätten enligt 45 kap. 9 § RB utfärda stämning på den tilltalade att svara på åtalet. Någon tidsfrist för utfärdande av stämning har inte angetts men bestämmelsen förutsätter att stämning utfärdas utan dröjsmål. Det är angeläget att så sker, dels av det skälet att den tilltalade inte ska vara ovetande om att åtal väckts, dels eftersom vissa rättsverkningar är knutna till den tidpunkt då den tilltalade delges stämning. Om beslut har fattats att stämning ska utfärdas, bör ett sådant beslut verkställas snarast.

Det är givet att det kan fordras viss tid för överväganden av rättslig art innan beslut om att utfärda stämning kan fattas. Likaså kan ibland, sedan beslut väl fattats, ett visst dröjsmål med att utfärda stämning vara befogat av mera praktiskt betonade skäl, t.ex. därför att kallelse till huvudförhandling ska ske i stämningen och en tingsdag är under planering eller på grund av att ett skadeståndsanspråk avvaktas. I brottmål bör emellertid stämning inte utfärdas senare än inom ett par veckor efter det att stämningsansökan kommit in till rätten (jfr JO 1989/90, s. 30, dnr 2855-1987). Om inte någon av nu nämnda situationer är för handen, bör däremot stämning utfärdas utan dröjsmål.

Det är således inte godtagbart att det dröjde så lång tid som i de nu redovisade målen innan stämning utfärdades. Om det inte är möjligt att inom ett par veckors tid hitta en lämplig dag för huvudförhandling så att stämning och kallelse kan ske samtidigt är det viktigt att stämning utfärdas i avvaktan på att tid för huvudförhandling i målet kan bestämmas.

Bevakningar i mål där personefterlysning förekommer

I några av de brottmål som kontrollerades hade tingsrätten till Polismyndigheten gjort framställningar om s.k. personefterlysningar (bl.a. i mål B 9698-14 och B 12760-14). Målen hade sedan lagts på bevakning ett år framåt i tiden.

JO Lars Lindström: För att underlätta eftersökningen av en tilltalad kan tingsrätten begära s.k. personefterlysning hos Polismyndigheten. Personefterlysningar löper normalt ett år. Under det året måste från tingsrättens sida ändå aktiva eftersökningar av den enskilde göras, t.ex. i form av olika registerslagningar. Det bör således finnas rutiner för uppföljning av dessa mål och för ställningstagande till om efterlysningen ska förnyas eller inte. Vidtagna åtgärder bör dokumenteras.

Rättens skyldigheter när den tilltalade uteblir

I mål B 6349-15 var den tilltalade delgiven stämning och kallelse vid vite till huvudförhandling den 21 augusti 2015. Den tilltalade uteblev och tingsrätten ställde därför in förhandlingen. I handlingarna finns inga anteckningar om att rätten tog ställning till frågan om utdömmande av vitet eller till andra särskilda åtgärder på grund av att den tilltalade inte kom till förhandlingen.

JO Lars Lindström: I 46 kap. 15 § RB finns regler om vilka åtgärder rätten ska vidta när den tilltalade uteblir från ett rättegångstillfälle för huvudförhandling. Rätten ska i första hand pröva om målet ändå kan avgöras. Om det inte är möjligt, ska rätten ta ställning till om ett förelagt vite ska dömas ut. Rätten ska också ta ställning till om den tilltalade ska hämtas till domstolen, antingen omedelbart eller till en senare dag, eller häktas, om det finns förutsättningar för det. Om rätten inte beslutar om hämtning eller häktning, ska den tilltalade kallas på nytt vid vite till en senare dag.

De ställningstaganden som rätten enligt denna bestämmelse har att göra beträffande utdömmande av vite och hur den tilltalade ska förmås att inställa sig till nästa sammanträde bör dokumenteras (se prop. 2013/14:170 s. 54 f).

Prövningen av de subjektiva brottsrekvisiten i några brottmålsdomar

Under inspektionen granskades brottmål i vilka åklagaren hade väckt åtal mot de tilltalade för brott och i gärningsbeskrivningen angett att gärningen begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet.

I mål B 11982-14 och B 13917-14 skrev tingsrätten i sina domskäl bl.a. att det var bevisat att det gått till så som åklagaren påstått och att åtalet alltså var styrkt respektive att åtalet var styrkt och att den tilltalade skulle dömas för brottet i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning. Av domskälen framgick dock inte vilket subjektivt brottsrekvisit som tingsrätten fann styrkt. I mål B 9092-14 och B 14278-14 angav tingsrätten i domskälen att det var utrett att den tilltalade i vart fall av oaktsamhet hade begått den åtalade gärningen respektive att den tilltalade gjort sig skyldig till en i vart fall vårdslös överträdelse.

JO Lars Lindström: I 30 kap. 5 § RB meddelas bestämmelser om domens innehåll i brottmål. Här stadgas bl.a. att en dom ska ange domskälen med uppgift om vad som är bevisat i målet (första stycket 5). Som ett minimikrav gäller att domskälen ska ge upplysning om de rättsfakta som ligger till grund för domslutet (Ekelöf m.fl., Rättegång V, 8:e uppl., s. 272).

I de ovan angivna åtalen hade åberopats alternativa subjektiva brottsrekvisit – uppsåt eller oaktsamhet. Av domskälen i de mål där tingsrätten kom fram till att åtalet var styrkt (mål B 11982-14 och B 13917-14) framgick inte vilket av dessa subjektiva brottsrekvisit som tingsrätten fann bevisat. Det är således oklart om de tilltalade dömts för att ha begått brott uppsåtligen eller av oaktsamhet. Enligt min uppfattning kan vidare uttrycket ”i vart fall av oaktsamhet” respektive ”i vart fall vårdslös” som användes i domarna i mål B 9092-14 respektive B

14278-14 ge intryck av att rätten inte ens prövat huruvida uppsåt förelegat utan i stället endast prövat frågan om oaktsamhet, vilket givetvis inte vore ett korrekt tillvägagångssätt från tingsrättens sida.

Mot bakgrund av nu nämnda oklarheter och otydligheter anser jag att de angivna domarna är bristfälliga. Om åklagaren åberopar två alternativa subjektiva rekvisit bör tingsrättens dom innehålla ett ställningstagande till vilket av dessa rekvisit som rätten har funnit bevisat.

Prövning av beslag när ett brottmål avgörs

I mål B 10072-14 hade åklagaren för en målsägandes räkning yrkat att ett par byxor som hade tagits i beslag skulle utlämnas till målsäganden. Tingsrätten avgjorde målet genom dom den 12 augusti 2014. I domslutet förordnade tingsrätten att byxorna skulle utlämnas till målsäganden utan lösen. Tingsrätten uttalade sig inte om beslaget.

JO Lars Lindström: I 27 kap. 8 § RB föreskrivs att rätten när målet avgörs ska pröva om beslaget ska bestå. I detta fall har rätten alltså gjort fel genom att inte ta ställning till beslagets bestånd.

Vad får en tingsnotarie handlägga?

Brottmålen B 12308-15, B 14502-15 och B 14593-15 rörde sådana situationer som regleras i 34 kap. brottsbalken. Målen avgjordes utan huvudförhandling av en notarie och de tilltalade dömdes särskilt till dagsböter.

JO Lars Lindström: Enligt 18 § första stycket 1 TI får lagmannen förordna en tingsnotarie som har tillräcklig kunskap och erfarenhet att på eget ansvar handlägga mål om brott för vilket inte är föreskrivet svårare straff än böter eller fängelse i högst sex månader om det inte finns anledning att döma till annan påföljd än böter och det i målet inte är fråga om företagsbot. Ett förordnande för en tingsnotarie att handlägga brottmål får dock inte avse mål som är omfattande eller svåra eller som av någon annan orsak kräver särskild erfarenhet (18 § tredje stycket TI).

Jag beslutar att ta upp frågan om det var lämpligt att de ovan angivna målen handlades av notarier till utredning i ett särskilt ärende, dnr 499-2016.

Tvistemål

Brister i handläggningen i ett dispositivt tvistemål

Under inspektionen granskades ett stort antal tvistemål. Det allmänna intrycket var att tingsrätten hade väl fungerande rutiner för sin handläggning. Följande tvistemål bör emellertid anmärkas.

Vid ett sammanträde för muntlig förberedelse den 23 september 2014 i mål T 5507-13 beslutade tingsrätten en tidsplan i samråd med parterna. Enligt planen skulle parterna yttra sig över protokollet den 28 oktober respektive den 13 november samt ge in bevisuppgifter den 27 november respektive den 11

december. Förberedelsen skulle anses vara avslutad den 15 december och huvudförhandling skulle hållas den 30 januari 2015. Emellertid dröjde det innan tingsrätten expedierade protokollet till parterna. Den 22 december ringde tingsrätten till parterna och meddelade att protokollet och ett förslag till en ny tidsplan snart skulle komma samt att den huvudförhandling som hade planerats till den 30 januari 2015 ställdes in. Protokollet expedierades till parterna den 10 mars 2015, alltså mer än fem månader efter sammanträdet.

JO Lars Lindström: Enligt 42 kap. 6 § fjärde stycket RB ska rätten upprätta en tidsplan för målets handläggning, om det inte på grund av målets beskaffenhet eller av något annat särskilt skäl är obehövligt. Parterna ska fortlöpande kontrollera att tidsplanen kan hållas såvitt gäller dem och deras bevisning. Om en part bedömer att tidsplanen inte kan hållas ska parten genast anmäla det till rätten. Om rätten bedömer att tidsplanen inte kan hållas, ska rätten underrätta parterna om det.

En omsorgsfullt upprättad tidsplan medför en uppstramning och effektivisering av förberedelsen och ger såväl parterna som rätten en god överblick över processen och vilka åtgärder som återstår att vidta för att få målet till avgörande (prop. 2004/05:131 s. 132 f). En tidsplan bör normalt innefatta en fullständig planering av målets handläggning, inklusive dag för huvudförhandling. I vissa mål kan det dock av olika skäl vara svårt att med någon grad av säkerhet planera mer än de närmaste handläggningsåtgärderna. I sådana fall kan en första tidsplan vara mer begränsad, och då måste som regel en förnyad tidsplan upprättas senare under handläggningen av målet. I förarbetena betonas dock vikten av att tidsplanen så långt det är möjligt blir fullständig redan från början (prop. 1999/2000:26 s. 67 f).

Parterna och rätten har som framgår av 42 kap. 6 § fjärde stycket RB ett gemensamt ansvar för att fortlöpande kontrollera att en upprättad tidsplan kan hållas. Det är således inte acceptabelt att tingsrätten, på det sätt som skedde i mål T 5507-13, genom sin långsamhet med expedieringen av ett protokoll gjorde det omöjligt att hålla den i målet överenskomna tidsplanen.

Hanteringen av vissa handlingar

Mål T 9589-15 rörde en hyresskuld. Svaranden var svårdelgiven. I en anteckning i dagboken den 10 november 2015 står: ”Mail från svaranden som bekräftar mottagandet av handlingarna. Jag svarar honom per mail att han härmed anses delgiven och att han ska inkomma med yttrande senast den 24 november 2015.” Varken mailet från svaranden eller tingsrättens svar är aktbilagerat.

Mål T 11433-15 rörde en fordran. Under målets handläggning kom parterna överens och begärde att tingsrätten skulle stadfästa deras överenskommelse i dom. Kärandens ombud meddelade tingsrätten om förlikningen. Skrivelsen registrerades i målet som aktbilaga 33. Enligt dagboken registrerades därefter en handling benämnd ”bekräftelse på förlikningen från svd”. Den handlingen blev

aktbilaga 34. Handlingen kunde dock inte återfinnas i den pappersakt som granskades av JO under inspektionen och den handling som hade scannats in i verksamhetsstödet Vera som aktbilaga 34 var ett internt e-postmeddelande som inte hade något med målet att göra.

JO Lars Lindström: I 5 § förordningen (1996:271) om mål och ärenden i allmän domstol anges att det under handläggningen av ett mål fortlöpande ska registreras vilka handlingar som kommer in till domstolen, vilka åtgärder som domstolen utför i målet och vad som i övrigt förekommer i detta. Av denna bestämmelse följer att mailväxlingen mellan svaranden och tingsrätten i mål T 9589-15 borde ha aktbilagerats.

De handlingar som kommer in eller upprättas i ett mål ska enligt 8 § samma förordning föras samman till en akt. Handlingarna ska, med undantag för bl.a. dubletter och missiv, efter hand som de kommer in eller upprättas numreras i löpande följd. På varje handling ska det finnas uppgift om domstolen och målets beteckning. I mål T 11433-15 har tingsrätten brutit i detta avseende såvitt avser den handling som svaranden skickade in till domstolen som en bekräftelse på parternas förlikning.

Ärenden

Beslut om särskild företrädare för barn

I ärende Ä 14873-15 förordnade tingsrätten en särskild företrädare för barn. Av beslutet framgick inte vilken eller vilka misstänkta gärningar som låg till grund för förordnandet. I ett flertal andra ärenden där tingsrätten hade förordnat särskilda företrädare för barn (bl.a. Ä 13601-15, Ä 14316-15, Ä 14763-15 och Ä 15439-15) framgick det inte av beslutet vilken eller vilka misstänkta gärningar som låg till grund för förordnandet, men under saken i protokollshuvudet fanns det en hänvisning till åklagarens ärendenummer.

JO Lars Lindström: En särskild företrädare ska, i stället för barnets vårdnadshavare, som ställföreträdare ta till vara barnets rätt under förundersökningen och i efterföljande rättegång, se 3 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn. Avgränsningen till en pågående förundersökning och efterföljande rättegång i en eller flera instanser motiveras av det grundläggande syftet med förordnandet, dvs. att med anledning av vissa bestämda misstankar om brott ta till vara barnets intresse under förundersökning och i rättegång. För att undvika oklarheter i fråga om förordnandets räckvidd är det angeläget att domstolen i ett beslut om förordnande så långt som möjligt preciserar vilken eller vilka misstänkta gärningar som ligger till grund för förordnandet (se prop. 1998/99:133 s. 29). Det är därför enligt min mening heller inte tillräckligt att i protokollshuvudet hänvisa till åklagarens ärendenummer.

Hemliga tvångsmedel

JO Lars Lindström: Tingsrätten kan ge tillstånd till hemlig övervakning och hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation både för förfluten tid och för framtiden. Tingsrättens beslut ska enligt 27 kap. 21 § RB ange vilken tid som tillståndet avser. I ett fall har tingsrätten dokumenterat sitt beslut genom att fylla i en text som åklagaren har förberett. Där har det inte funnits utrymme för tingsrätten att skriva något om förfluten tid. I det granskade fallet har det lett till att tingsrättens beslut har fått ett felaktigt innehåll.

Vid protokollet

Lena Lindbäck

Justerat den 29/1 2016

Lars Lindström